

POWIAT
WĘGORZEWSKI

Załącznik do Uchwały Nr XXXIX/172/2009
Rady Powiatu w Węgorzewie
z dnia 26 marca 2009 r.

Powiat Węgorzewski

**POWIATOWY PROGRAM
Opieki nad dzieckiem i rodziną
na lata 2009-2013**

Węgorzewo 2009r.

Wstęp

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, w której jej dorośli członkowie realizują swoje cele, znajdują podstawowe wsparcie kierując się wyznawanymi wartościami. Rodzina jest też pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do pełnienia przyszłych ról społecznych. Rodzina jest jedną z najbardziej uniwersalnych instytucji społecznych. To w niej mają miejsce wszystkie procesy, więzi i działania (m.in. gospodarcze, prawne, emocjonalne). Od jej prawidłowego funkcjonowania zależą również właściwe relacje większych grup społecznych (nie tylko zawodowych, środowiskowych, gminnych, lokalnych, regionalnych – ale również i państwa). Rola rodziny jest wręcz nie do przecenienia, co jest często podkreślane - przez władze, organizacje, jak również środowiska światopoglądowe - jako prowadzenie polityki prorodzinnej.

Niestety ta najmniejsza grupa społeczna od wieków narażona jest na wiele zagrożeń, na wiele czynników zagrażających jej istnieniu i właściwemu funkcjonowaniu. Dodatkowo wraz z rozwojem cywilizacyjnym pojawiają się wciąż nowe problemy i trudności. Jest to tym bardziej ważne, że to właśnie w rodzinie następuje wychowywanie potomstwa – następnych pokoleń. Bezpośrednio rzutuje na przyszłe społeczeństwo, jego zdrowie, wartości, relacje, więzi.

Rolę i znaczenie rodziny w rozwoju społeczeństwa, ludzkości podejmują i podkreślają wszystkie najważniejsze prawa i dokumenty. W tym między innymi:

- Konwencja Praw Dziecka,
- Konstytucja RP,
- Kodeks Cywilny,
- Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy,
- Ustawa o pomocy społecznej.

To właśnie ta ostatnia ustawa ceduje na samorząd powiatowy zadania związane z ochroną i pomocą rodzinom. Artykuł 19 pkt 2, 4 i 16 „Do zadań własnych powiatu należy: (...)prowadzenie specjalistycznego poradnictwa, (...)tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie, (...)tworzenie i realizacja programów osłonowych”.

(Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728 z późn. zm.)

Właściwe wywiązanie się z tego zadania uwarunkowane jest od sprawnego i skoordynowanego działania wielu instytucji, urzędów, organów, organizacji pozarządowych, podmiotów gospodarczych i społeczności. Dlatego niezmiernie ważnym elementem programu jest budowanie kompleksowego, lokalnego systemu pomocy dziecku i rodzinie.

Główne problemy rodzin to:

- A\ wynikające z trudnej sytuacji materialnej (bezrobocie, niskie dochody, konieczność emigracji zarobkowej),
- B\ wynikające z braku niezbędnych umiejętności (prowadzenia gospodarstwa domowego, opieki i wychowania dzieci, zgodnego współżycia),
- C\ wynikające z długotrwałej rozłąki (pobyt w zakładzie karnym, migracja zarobkowa),

- D\ wynikające z niepełnosprawności (zaburzenia psychiczne),
- E\ wynikające z występowania destrukcyjnych zachowań (uzależnienia, przemoc),
- F\ brak zintegrowanego i drożnego systemu wsparcia i pomocy dziecku i rodzinie.

W związku z tym głównymi założeniami programu są:

1. Wspieranie rodzin prawidłowo funkcjonujących.
2. Wsparcie i pomoc rodzinom przeżywającym trudności lub kryzys. Praca z tzw. rodziną problemową poprzez zapewnienie profesjonalnej pomocy: - pedagogicznej, - psychologicznej, - prawnej, - socjalnej.
3. Zapewnienie dziecku pozbawionemu opieki i wychowania warunków do prawidłowego rozwoju - najlepiej w rodzinie naturalnej, a gdy to nie jest możliwe w rodzinie zastępczej. W uzasadnionych przypadkach w optymalnej do warunków placówki opiekuńczo-wychowawczej.
4. Przygotowanie adekwatnej opieki zastępczej.
5. Podstawą realizacji niniejszego programu jest zbudowanie koalicji [systemu] osób i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny: - samorządów lokalnych, - jednostek pomocy społecznej, - placówek oświaty,- sądu, - policji, - placówek ochrony zdrowia, -pracodawców, - mediów, - organizacji pozarządowych działających na rzecz rodziny i dziecka.

CELE STRATEGICZNE PROGRAMU

1. Wspieranie i promowanie prawidłowego funkcjonowania rodzin.
2. Stworzenie systemu wsparcia rodzin w sytuacjach problemowych, kryzysowych.
3. Rozwój zastępczych form opieki nad dzieckiem.

CELE OPERACYJNE PROGRAMU

1. Rozwój infrastruktury niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania rodzin.
2. Zbudowanie lokalnego systemu pomocy dziecku i rodzinie.
3. Pomoc rodzinie znajdującej się w sytuacji kryzysowej.
4. Rozwój różnorodnych form opieki zastępczej.

CEL OPERACYJNY I

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY NIEZBĘDNEJ DO PRAWIDŁOWEGO FUNKCJONOWANIA RODZIN

Zadania:

1. Rozbudowa zaplecza usługowego wspierającego rodzinę w wypełnianiu jej funkcji i zadań.
2. Udostępnienie osobom i rodzinom bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego.
3. Prowadzenie poradnictwa i edukacji dla rodziców służących rozpoznawaniu zagrożeń i uzależnień dzieci i młodzieży.
4. Kontynuacja działalności punktu konsultacyjno – informacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy.
5. Kontynuacja działalności punktu poradnictwa rodzinnego i specjalistycznego.
6. Prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych oraz opiekuńczo-wychowawczych.
7. Upowszechnianie informacji o instytucjach i placówkach świadczących poradnictwo specjalistyczne.

8. Rozwijanie lokalnej infrastruktury informacyjnej, edukacyjnej, terapeutycznej wspomagającej rodzinę w rozumieniu i rozwiązywaniu problemów społecznych.
9. Budowanie sieci współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi, działającymi na rzecz rodziny.
10. Monitorowanie zjawisk patologicznych w powiecie.
11. Podejmowanie działań zmierzających do przeciwdziałania patologiom społecznym.
12. Opracowanie raportu na temat warunków życia rodzin oraz dzieci i młodzieży.
13. Inicjowanie programów służących rozwojowi młodego pokolenia i rodziny, wzmocnieniu czynników zapobiegających dezorganizacji życia rodzinnego.
14. Organizowanie na terenie placówek oświatowych zajęć informacyjno-warsztatowych rozbudowujących wiedzę rodziców na temat rozwoju dzieci i młodzieży.
15. Organizowanie szkoleń kadr zawodowych pracujących na rzecz rodzin oraz kadr i instytucji pomocy społecznej w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją.
16. Pozyskiwanie środków na zakładane działania.

Metody:

1. Dostosowanie bazy lokalowej i kadrowej jednostek organizujących poradnictwo do bieżących potrzeb.
2. Działalność punktu konsultacyjno – informacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy.
3. Działalność punktu poradnictwa rodzinnego i specjalistycznego.
4. Działalność świetlic socjoterapeutycznych oraz opiekuńczo-wychowawczych.

5. Organizowanie szkoleń kadr zawodowych pracujących na rzecz rodzin oraz kadr i instytucji pomocy społecznej w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją.
6. Składanie wniosków, ofert i projektów w celu pozyskania dodatkowych środków.
7. Działania informacyjne propagujące wiedzę na temat form pomocy oraz instytucji tę pomoc świadczących.

8. Wydawanie biuletynu-informatora o formach i jednostkach świadczących pomoc rodzinie.
9. Współpraca z prasą lokalną.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. Liczba utworzonych i czas pracy punktów poradnictwa specjalistycznego.
2. Liczba prowadzonych i czas pracy punktów poradnictwa rodzinnego.
3. Liczba osób korzystających z poradnictwa rodzinnego.
4. Liczba osób korzystających z punktu konsultacyjno – informacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy.
5. Liczba osób korzystających ze świetlic socjoterapeutycznych oraz opiekuńczo-wychowawczych.
6. Liczba szkoleń organizowanych dla kadr zawodowych pracujących na rzecz rodzin oraz kadr i instytucji pomocy społecznej w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją.
7. Liczba przeszkolonej kadry z zakresu umiejętności pracy z rodzinami.
8. Podniesienie jakości świadczonej pomocy.
10. Liczba opracowanych programów przeciwdziałania zjawiskom patologicznym.
11. Liczba artykułów w prasie lokalnej.

12. Wielkość środków pozyskanych na rozwój infrastruktury.

Podmioty współpracujące:

1. jednostki pomocy społecznej,
2. samorządy,
3. organizacje pozarządowe,
4. placówki oświatowe.

Zakładane efekty:

1. Większa różnorodność form świadczonej pomocy.
2. Zmniejszenie przyczyn dysfunkcji rodzin.
3. Wzmocnienie potencjału rozwojowego rodziny.
4. Wzrost liczby osób korzystających z różnych form poradnictwa.
5. Wzrost świadomości społecznej na temat rodziny jako podstawowego środowiska wychowawczego człowieka.
6. Zmniejszenie liczby przyczyn wywołujących kryzys w rodzinie.
7. Wzrost wiedzy na temat form i możliwości uzyskania pomocy.
8. Uzyskanie przez zainteresowanych kompleksowej pomocy i wsparcia.
9. Profesjonalizm kadry zatrudnionej w placówkach poradnictwa specjalistycznego w tym rodzinnego.
10. Pozyskanie z różnych źródeł środków na rozwój infrastruktury.

Termin realizacji :

Czas trwania programu.

CEL OPERACYJNY II

ZBUDOWANIE LOKALNEGO SYSTEMU POMOCY DZIECKU I RODZINIE

Zadania:

1. Propagowanie pozytywnych wzorców i wskazywanie rozwiązań, które pomogą rodzinie w wykorzystaniu własnego potencjału w jej umacnianiu i rozwoju.
2. Promowanie prawidłowych wzorców rodziny poprzez aktywne spędzanie czasu wolnego.
3. Podpisanie porozumień zadaniowych, które pozwolą na skoordynowanie działań instytucji ze sobą współpracujących.
4. Opracowanie raportu o stanie rodzin w powiecie węgorszewskim.
5. Działania informacyjne o możliwościach uzyskania przez rodzinę z różnego rodzaju problemami pełnej i skutecznej pomocy.
6. Udoskonalanie działania powiatowego systemu wsparcia rodzin.

Metody:

1. Akcje informacyjne mające na celu propagowanie prawidłowego wizerunku rodziny, utrwalanie w społeczeństwie pozytywnego przykładu rodziny. Informowanie poprzez lokalne media o możliwościach wykorzystania potencjału tkwiącego w rodzinie.
2. Zbiór i wymiana informacji na temat sytuacji o stanie rodzin.
3. Akcje i uświadamiające społeczeństwu potrzebę dbania o własne zdrowie i zapobiegania patologiom społecznym.
4. Przeprowadzenie kampanii informacyjnej o sposobach organizowania czasu wolnego dzieci i dorosłych i o jego pozytywnym wpływie na relacje w rodzinie.
5. Szeroka informacja o możliwościach pomocy rodzinie, w której pojawia się problem. Opracowanie i rozpowszechnienie danych na temat osób, instytucji oraz rodzaju świadczonej pomocy.
6. Opracowanie i określenie skutecznego przepływu informacji pomiędzy osobami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.
7. Realizacja porozumień zadaniowych.
8. Współpraca z mediami, organizacjami, szkołami, Kościołami w celu kreowania pozytywnych wzorców osobowych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. Liczba akcji informacyjnych popularyzujących pozytywny obraz rodziny.
2. Liczba artykułów w prasie lokalnej.
3. Liczba osób i organizacji biorących udział w realizacji programu.
4. Liczba spotkań informacyjnych z zakresu instytucji świadczących pomoc i możliwości jej uzyskania.
5. Liczba instytucji prowadzących działalność informacyjną.
6. Liczba rodzin potrzebujących pomocy specjalistycznej.
7. Liczba rodzin i osób obejmowanych świadczeniami jednostek pomocy społecznej.

8. Liczba rodzin, które dzięki uzyskanej pomocy zapobiegły poważnym kryzysom w ich funkcjonowaniu.

Podmioty współpracujące:

1. jednostki pomocy społecznej,
2. ośrodek adopcyjno-opiekuńczy,
3. placówki oświatowe,
4. poradnia psychologiczno-pedagogiczna,

5. organizacje pozarządowe,
6. sąd,
7. powiatowy urząd pracy.

Oczekiwane efekty:

1. Zawiązanie partnerstwa między podmiotami na szczeblu lokalnym, działającymi na rzecz dziecka i rodziny.
2. Wypracowanie systemu wsparcia osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej.
3. Wypracowanie procedur wsparcia i pomocy rodzinom.
4. Wzrost świadomości społecznej na temat rodziny jako podstawowego środowiska wychowawczego człowieka.
5. Zmniejszenie liczby przyczyn wywołujących kryzys w rodzinie.
6. Zintegrowanie działań różnych podmiotów na rzecz dziecka i rodziny oraz zapobieganie patologiom społecznym.
7. Wzrost wiedzy na temat form i możliwości uzyskania pomocy.

Termin realizacji :

Do 2012 roku.

CEL OPERACYJNY III

POMOC RODZINIE ZNAJDUJĄCEJ SIĘ W SYTUACJI KRYZYSOWEJ

Zadania:

1. Zapewnienie należytej opieki rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.
2. Monitorowanie środowisk zagrożonych trudnymi sytuacjami życiowymi.
3. Nawiązanie współpracy ze wszystkimi podmiotami działającymi na rzecz rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.
4. Skoordynowanie działań w/w podmiotów.
5. Zorganizowanie grupy korekcyjno-edukacyjnej dla sprawców przemocy w rodzinie
6. Rozwój zaplecza dla ofiar przemocy i dzieci pozbawionych opieki poprzez utworzenie całodobowego ośrodka interwencji kryzysowej.
7. Organizacja czasu wolnego dzieci przez zorganizowanie świetlic i młodzieżowych klubów integracji .

8. Upowszechnianie informacji o instytucjach i placówkach świadczących poradnictwo specjalistyczne.
9. Stworzenie ogólnodostępnej bazy informacyjnej o instytucjach i placówkach działających na rzecz dziecka i rodziny.
10. Organizowanie szkolnych akcji edukacyjnych na temat roli rodziców w wychowywaniu dziecka i roli dziecka w rodzinie

Metody:

1. Diagnoza potrzeb w zakresie opieki na terenie powiatu.
2. Prowadzenie cyklicznych spotkań podmiotów działających na rzecz rodziny w celu dokonania bieżącej oceny sytuacji, wymiana informacji oraz planowanie wspólnych działań.
3. Publikowanie w prasie lokalnej artykułów poświęconych formom pomocy i instytucjom, które jej udzielają.
4. Publikowanie w prasie lokalnej materiałów informacyjnych o wymogach i pomocy rodzinom zastępczym.
5. Organizowanie spotkań partnerów społecznych z mieszkańcami powiatu.
6. Kolportaż ulotek i materiałów informacyjnych w środowisku lokalnym.
7. Prowadzenie programów skierowanych do sprawców przemocy w rodzinie.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. Liczba artykułów w prasie lokalnej.
2. Liczba opracowanych informatorów.
3. Zamieszczone informacje na stronie internetowej.

4. Ilość i czas trwania programów korekcyjno-edukacyjnych.
5. Liczba osób poddanych oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym.
6. Powstanie ośrodka interwencji kryzysowej.

Oczekiwane efekty:

1. Wzrost świadomości społecznej o możliwości uzyskania wsparcia w sytuacji problemowej.
2. Dotarcie z informacją do szerokiego kręgu odbiorców.
3. Każdy potrzebujący uzyska skuteczną pomoc.
4. Sprawny system monitorowania rodzin.
5. Zabezpieczenie potrzeb z zakresu opieki na terenie powiatu.
6. Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych patologiami.
7. Sprawny i wiarygodny dostęp do informacji na temat możliwości uzyskania pomocy przez zainteresowanych.
8. Przystępna informacja o wymogach i pomocy udzielanej rodzinom zastępczym.

Podmioty współpracujące:

1. jednostki pomocy społecznej,
2. sąd,
3. policja,
4. placówki oświatowe,
5. poradnia psychologiczno-pedagogiczna,
6. ośrodek adopcyjno-opiekuńczy.

Termin realizacji:

Czas trwania programu.

CEL OPERACYJNY IV

ROZWÓJ RÓŻNORODNYCH FORM OPIEKI ZASTĘCZEJ

Zadania:

1. Upowszechnianie i propagowanie znaczenia rozwoju rodzinnych form opieki zastępczej.
2. Podjęcie działań zmierzających do powstawania nowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych.
3. Podjęcie działań zmierzających do powstawania nowych zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych, w tym:
 - a. wielodzietnych,
 - b. specjalistycznych,
 - c. o charakterze pogotowia rodzinnego.
4. Stworzenie wielofunkcyjnej placówki opiekuńczo-wychowawczej.
5. Podjęcie działań zmierzających do powstawania nowych rodzin adopcyjnych.
6. Kontynuacja organizowania szkoleń dla osób pełniących funkcję rodziny zastępczej oraz dla kandydatów do pełnienia tej funkcji.

7. Tworzenie zaplecza niezbędnego do prawidłowego funkcjonowania rodzin zastępczych, poprzez rozwój form specjalistycznego poradnictwa.
8. Wspieranie powstawania grup wsparcia dla rodzin zastępczych.
9. Podjęcie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług świadczonych przez ośrodek adopcyjno-opiekuńczy.
10. Oddziaływanie na świadomość społeczności lokalnej w zakresie zastępczego rodzicielstwa.
11. Rozwój współpracy lokalnych instytucji działających na rzecz rodziny mającej na celu pozyskiwanie kandydatów do sprawowania zastępczych form opieki.
12. Propagowanie rodzinnej opieki zastępczej w mediach lokalnych.
13. Coroczne organizowanie obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.
14. Działania integrujące środowisko rodziców zastępczych: grupy wsparcia, pikniki, szkolenia, warsztaty, konferencje.
15. Stałe monitorowanie rodzin zastępczych oraz analiza sytuacji w tych rodzinach pod kątem powrotu dziecka do rodziny naturalnej.
16. Stała współpraca z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, w celu oceny zasadności pobytu w nich dziecka.
17. Współpraca placówek opiekuńczo-wychowawczych z rodzinami naturalnymi dziecka.
18. Działania zmierzające do ponownego przejęcia opieki nad dziećmi przez rodziny naturalne, poprzez pracę socjalną, poradnictwo psychologiczne, terapię uzależnień, pobudzanie aktywności w znalezieniu pracy zarobkowej.

Metody:

1. Diagnoza potrzeb w zakresie zapewnienia opieki nad dziećmi z rodzin zagrożonych.
2. Propagowanie i wspieranie tworzenia nowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych.

3. Propagowanie i wspieranie tworzenia nowych zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych.
4. Utworzenie wielofunkcyjnej placówki opiekuńczo-wychowawczej.
5. Organizowanie i prowadzenie cyklicznych szkoleń dla rodziców zastępczych i kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
6. Organizowanie i prowadzenie grup wsparcia dla osób sprawujących opiekę zastępczą.
7. Organizowanie spotkań i konferencji na szczeblu lokalnym dotyczących problematyki opieki zastępczej.
8. Organizowanie obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.
9. Podkreślanie rangi rodzicielstwa zastępczego przez podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny.
10. Współpraca z lokalnymi mediami.
11. Szeroko zakrojone działania informacyjne podejmowane szczególnie przez PCPR i OA-O.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. Zaspokojenie potrzeb w zakresie opieki i wychowania dzieciom osieroconym naturalnie lub społecznie.
2. Liczba nowopowstałych rodzin zastępczych.
3. Liczba osób przygotowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
4. Powstanie wielofunkcyjnej placówki opiekuńczo-wychowawczej.
5. Zainteresowanie społeczności lokalnej problematyką opieki zastępczej.
6. Powstanie sprawnego systemu monitorowania rodzinnych form opieki zastępczej.
7. Liczba spotkań i konferencji promujących ideę zastępczego rodzicielstwa.
8. Wzrost zainteresowania społeczności lokalnej zagadnieniem rodzinnej opieki nad dzieckiem.

9. Liczba artykułów w prasie lokalnej.
10. Liczba dzieci powracających pod opiekę rodzin naturalnych.

Podmioty współpracujące:

1. jednostki pomocy społecznej,
2. placówki oświatowe,
3. samorząd lokalny,
4. media lokalne,
5. policja,
6. sąd.

Oczekiwane efekty:

1. Wzrost liczby niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych.
2. Wzrost liczby zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych.
3. Wzrost liczby osób zainteresowanych problematyką opieki nad dzieckiem.
4. Uzyskanie przez zainteresowanych wiarygodnych, pełnych informacji.
5. Prymat rodzinnej opieki zastępczej nad opieką instytucjonalną.
6. Sprawny system monitorowania rodzinnej opieki zastępczej.
7. Ścisła współpraca osób z kręgu działań na rzecz dziecka i rodziny.
8. Powstanie modelu wsparcia rodziny.
9. Przywrócenie części rodzin zdolności wypełniania obowiązków rodzicielskich nad własnymi dziećmi.

Termin realizacji:

Czas realizacji programu.

Zakończenie

Powiatowy Program Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2009– 2013 został opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie. Realizacja działań w ramach programu przewidywana jest na lata 2009 – 2013.